

hvis saa Soldaterne paa Dybbøl-Skanserne havde faaet at vide i 1864 noget lignende, som Officererne i Dag har sagt til Soldaterne og til den danske Befolkning, naar de siger: Hvis disse Love bliver vedtaget, og hvis I igen bliver kaldt ind til Sikringsstyrke, hvis Krigen udbryder og I skal med, saa er vi, der skal føre jer, paa det rene med, at der vil flyde Strømme af Blod, som er hensigtsløst udgydt — hvis noget saadant var blevet sagt den Gang, saa tror jeg, man paa Dybbøl-Skanserne vilde have staaet i en ganske anden Situation, end man stod. Man troede jo dog den Gang paa Sejren, men efter det, der her foreligger, kan ingen i Danmark tro, at det vil være muligt at skabe en sejrrig Hær her i Landet.

Vi anmoder derfor Regeringen, vi anmoder Flertallet om at undlade at paa-tvinge Befolkningen en Ordning, uden at man i Forvejen har sikret sig at have et Flertal med sig. Er der et Flertal i det danske Folk, som efter at have faaet de Oplysninger, der nu foreligger fra alle Sider, siger, at de vil have den Militærordning, der her er Tale om, saa erkender jeg, at Ansvaret gaar bort fra Regeringen, saa faar Befolkningen Ansvaret, saa har man Ret til at gennemføre denne Ordning. Men skulde man en Dag komme til at bruge Militærordningen i Krig — hvad der vilde være frygteligt, hvad der vilde være en Ulykke for vort Land —, og man saa faar at vide, at et Flertal paa faa Stemmer — og Stemmer, som var tvunget ind i Flertallet, fordi Regeringen gjorde Sagen til et Kabinetsspørgsmaal — havde gennemført denne Ordning, efter at Hærens Ledere havde udtalt sig, som jeg her har nævnt, saa tror jeg, der vil komme til at lyde adskillige Forbandelser overfor dem, som i Dag vover at gennemføre en Ordning som den her foreslaaede.

Jeg har under Forhandlingerne ude i Landet hørt paastaa, at der da forhaabentlig ingen Fare var for, at disse Love skulde komme til at blive brugt, at der skulde udbryde Krig og Hæren skulde komme i Aktivitet i Løbet af de kommende to Aar, og at vi saa, hvis der var et Flertal imod denne Ordning, til den Tid havde en anden Regering, ikke en Venstreregering, til at føre den ud i Livet.

Men det er jo ikke en Gang tilstrækkeligt. Forholdet er det, at hvis der til den Tid udbryder en Krig, saa har Regeringen, som det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen pegede paa, ogsaa hvis der til den Tid sidder en socialdemokratisk Regering, efter Haagerkonventionen en Pligt til at bruge den Militærordning, de to Partier i Dag paa-tvinger Landet, indtil det bliver muligt at faa en ny Militærordning gennemført.

Vi staa da her fra socialdemokratisk Side og kæmper for at undgaa den Ulykke, som det efter vor Mening vil være, hvis disse Lovforslag gennemføres. Det, som sker i disse Dage her i Rigsdagen, er i Virkeligheden det samme, som i en noget anden Form er sket i Udlandet i tidligere Tid, naar Militærlove og Militærordninger har været drøftet. Overalt i alle Lande stod Socialdemokraterne før Verdenskrigens Udbrud, hver Gang der var Tale om Rustningsforslag, som Modstandere deraf, pegede paa Faren og pegede paa, hvorledes det kunde gaa, hvis man gennemførte saadanne Ordninger. Men de havde Flertallet imod sig. Dette førte til sidst til Katastrofen. Nu bagefter under Militærlovenes første Behandling kom man og sagde herhjemme: Socialdemokraterne magtede ikke at hindre Verdenskrigen, Socialdemokraterne kunde jo intet udrette. Jeg vil gerne pege paa, at man netop tidligere, ligesom vi nu her gør det, anvendte al sin Kraft for at hindre, at den Ulykke skulde ske, som bliver en Følge af at gennemføre Ordninger som den, her er foreslaaet, og som man har foreslaaet dem i andre Lande.

Jeg vil for Resten sige, at jeg havde haabet, at vi i disse Bestræbelser skulde have faaet nogen Støtte fra anden Side. Jeg havde haabet det, da vi har Mænd her i Danmark, som plejer at være vaagne, og som oven i Købet plejer ved langt mindre Begivenheder at kunne opræde ret aktivi. Jeg tænker her paa Kirkens Mænd. Indenfor dem findes ret stridbare Elementer, der, naar der er en Sag, de mener er stor og er værd at kæmpe for, tager fat. Under Verdenskrigen erklærede de, at det var en Ulykke, hvad der her passerede, og erklærede, at det var i Strid med Kristendommens Lære: Du skal ikke slaa ihjel; du skal elske din Næste som dig